

FM: Kokrūpniecība atkal izvirzās par apstrādes rūpniecības izaugsmes dzinējspēku

Publicēts: 03.08.2018.

Pēc ražošanas apjomu krituma maijā šā gada jūnijā Latvijas rūpniecības izlaide atkal nedaudz pieauga – par 0,4% salīdzinājumā ar pērnā gada jūniju. Tādējādi 2018. gada pirmajā pusgadā kopā ražošanas apjomi bija par 2,2% augstāki nekā attiecīgajā periodā pirms gada.

Tik vāju nozares pieaugumu jūnijā tāpat kā iepriekšējā mēnesī noteica kritums elektroenerģijas un gāzes apgādes sektorā – tā izlaide gada griezumā saruka par 8,9%. Tikmēr ieguves rūpniecības un apstrādes rūpniecības ražošanas apjomi turpināja pieaugt – par attiecīgi 16,1% un 2,1%. Savukārt pusgadā kopumā elektroenerģijas un gāzes apgādes sektors uzrāda nelielu kāpumu (+0,6%), ieguves rūpniecība sešos mēnešos ir palielinājusies par 1,7% un apstrādes rūpniecība – par 3,4%, ko noteica straujāka nozares izaugsme gada pirmajos mēnešos.

Apstrādes rūpniecības pieaugumu jūnijā visvairāk veicināja straujā izaugsme kokrūpniecībā. Koksnes un koka izstrādājumu ražošanas apjomi gada griezumā palielinājās par 8,6%, kas apakšnozarē ir pēdējo mēnešu spēcīgākā izaugsme. Apakšnozares pieaugumu būtiski ietekmēja ārējā pieprasījuma kāpums, jo koka un koka izstrādājumu eksports šogad ir audzis samērā strauji – par 12,1% gada pirmajos piecos mēnešos. Lielākais kokrūpniecības produkcijas ārējais noieta tirgus Latvijai ir Apvienotā Karaliste, un, par spīti ar Brexit saistītajiem riskiem, koka un koka izstrādājumu eksports uz šo valsti gada piecos mēnešos ir pieaudzis par 10,5%. Savukārt uz Zviedriju, otro lielāko koka produkcijas eksporta tirgu, eksporta vērtība šajā periodā palielinājās pat par 46,2%. Jāatzīmē, ka arī vietējā tirgū koksnes un koka izstrādājumu apgrozījums šogad strauji palielinās, taču vietējā tirgū realizētās produkcijas īpatsvars ir ievērojami zemāks par eksporta apjomiem.

Ļoti strauju izaugsmi jūnijā atkal uzrādīja mašīnbūvi veidojošās apakšnozares. Elektrisko iekārtu ražošanas apjomi šā gada jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada jūniju palielinājās par 28,0% un par 35,4% pieauga automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošanas izlaide. Lēnāk auga iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana – par 2,7%. Savukārt datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana strauji palielinājās otro mēnesi pēc kārtas, jūnijā izaugsmei sasniedzot 13,8%. Arī būvmateriālu ražošanas apjomi turpina pieaugt, un jūnijā nemetālisko minerālu izstrādājumu izlaide bija par 8,7% augstāka nekā pirms gada.

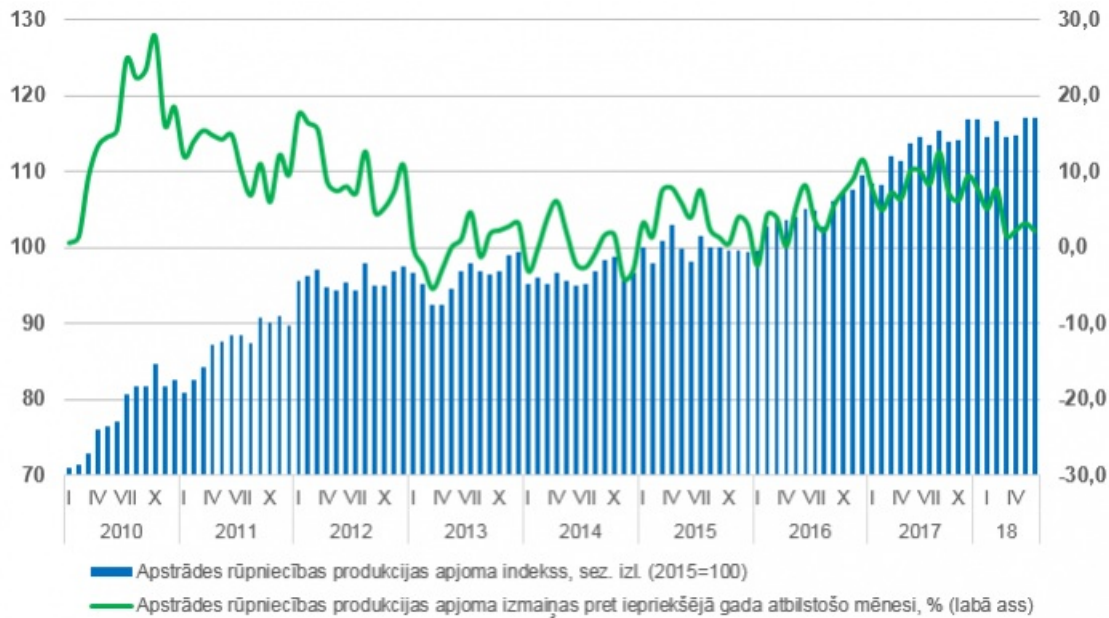
Tajā pašā laikā virkne apstrādes rūpniecības apakšnozaru uzrādīja ražošanas apjomu sarukumu. Piemēram, pārtikas produktu ražošanas apjomi samazinājās trešo mēnesi pēc kārtas, šā gada jūnijā izlaides kritumam noslīdot līdz 6,3%. Jānorāda, ka tik lielu apakšnozares kritumu zināmā mērā noteica pērnā gada jūnija augstais izlaides apjoms, kad pārtikas produktu ražošana bija palielinājusies par 10%. Šā gada jūnijā par 7,8% samazinājās arī dzērienu ražošana.

Pēc ilgstoša spēcīgas izaugsmes perioda jūnijā par 1,9% samazinājās gatavo metālizstrādājumu ražošana. Šajā apakšnozarē kritums pēdējo reizi tika reģistrēts 2016. gada augustā, un, ņemot vērā, ka gatavo metālizstrādājumu ražošanā ir sasniegts augsts izlaides līmenis, apakšnozares izaugsme turpmāk varētu būt mērenāka par iepriekšējā gada laikā uzrādīto. Izlaides sarukums 2018. gada jūnijā tika reģistrēts arī mēbeļu ražošanā – par 3,9%, poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā – par 4,3%, tekstilizstrādājumu ražošanā – par 8,4%, iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā – par 15,1%. Taču kritumus šajās apakšnozarēs kompensēja un apstrādes rūpniecības kopējo izaugsmi nodrošināja spēcīgais pieaugums kokrūpniecībā, kā arī citās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs.

Šā gada jūlijā Latvijas rūpnieku ekonomiskās konfidences līmenis pieauga, salīdzinot ar iepriekšējiem trīs mēnešiem, kad konfidences rādītājs uzrādīja nemainīgu vērtību. Rūpnieku noskaņojuma uzlabošanās jūlijā ataino ražotāju pozitīvu vērtējumu par sagaidāmajiem izlaides un eksporta pasūtījumu apjomiem. Turklāt arī ekonomisko sentimentu raksturojošie rādītāji par trešo ceturksni kopumā signalizē par pozitīvām tendencēm nozarē. Piemēram, vēsturiski augstākais respondentu īpatsvars jeb 41% norāda, ka šobrīd to uzņēmējdarbības veikšanai ierobežojošo faktoru nav. Turpina samazināties to rūpnieku daļa, kuru ražošanas

procesu attīstību kavē pieprasījuma un iekārtu trūkums, trešajā ceturksnī tie bija attiecīgi 28% un 10%. Savukārt joprojām palielinās darbaspēka pieejamības problēma, ko par ražošanu ierobežojošo faktoru norādīja 22% aptaujāto nozares pārstāvju.

Eiropas Komisijas apkopoto aptauju rezultāti liecina arī par stabilām Latvijas apstrādes rūpnieku konkurētspējas pozīcijām gan Eiropas Savienībā, gan ārpus Eiropas Savienības reģiona. Taču par investīciju trūkumu liecina aizvien pieaugošās jaudu noslodzes – šā gada trešajā ceturksnī apstrādes rūpniecībā kopumā tika izmantoti 77,4% no pilnas jaudas. Tas norāda uz to, ka šobrīd apstrādes rūpniecības ražošanas aktivitāte ir augsta un, lai spētu izpildīt visus pasūtījumus, ir jāturpina ieguldīt ražošanas paplašināšanā, ražošanas procesu modernizācijā un automatizācijā, kas ilgtermiņā palīdzētu risināt arī darbaspēka trūkuma problēmu.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-kokrupnieciba-atkal-izvirzas-par-apstrades-rupniecibas-izaugsmes-dzinejspeku>